שכבת הבוגרים

סתיו | הנחליאלי והשבלול 🍂

🔴 פתיח | מהר ולאט

בשבוע שעבר הרמנו מבט אל הציפורים שבשמיים, פרשנו כנפיים ונענו יחד כלהקה. השבוע נקרב את המבט אל האדמה ונכיר שני בעלי חיים שתנועתם שונה: הנחליאלי, שהולך בצעדים זריזים ומניע את זנבו, והשבלול, שמתקדם לאט ונושא קונכייה על גבו.

דרך הסיפור, התנועה והחומר נחקור קצבים שונים: נגוע, נאט, נעצור ונצא שוב לדרך. נחבר את ההתנסות לחיי הגן: איפה אפשר לרוץ? איפה חשוב ללכת? ואיך נבחין בחברה שנמצאת בדרך שלנו?

נמשיך גם את ההיכרות עם ירקות הגינה, ונצרף לחקירה בגד מוכר: הגרב. דרך משחק חוזר נכיר את הפתח, המתיחה והמשיכה, כבסיס להשתתפות בגריבה בזמן ההתארגנות.

🟠 מסע בדמיון | הופכות לנחליאלי קטן

נפתח את המסע דרך הסיפור שבשיר **"נחליאלי קטן"**. לפני ההשמעה נספר את המילים ונלווה אותן בגוף ובדמיון.

נתבונן בחזה שלנו ונדמיין עליו סינור שחור. נשלח ידיים לאחור ונדמיין זנב קטן שנע. נצעד בצעדים קטנים וזריזים, נעצור ונביט סביב.

נשמיע את השיר ונחזור אל המחוות שכבר הכרנו. כך מילות השיר יעזרו לילדימות להכיר את מראה הנחליאלי ולהפוך אותו לתנועה.

בהמשך נפגוש בדרך שבלול קטן. נאט את הצעדים, נתכנס ונדמיין קונכייה על הגב. נגוע קרוב לאדמה ונרגיש בגוף את המעבר בין הצעדים הזריזים של הנחליאלי לתנועה האטית של השבלול.

🟡 חומר נוכח

בצק יום ראשון | שבילים וסלילים

מה צריך? חומרי הבצק המוכרים: קמח, מים, מלח ושמן, ומשטחי עבודה.

מה נעשה? נכין יחד את הבצק ונאפשר לילדימות להשתתף בהוספה, בערבוב ובלישה. נרגיש את השינוי מתערובת מתפוררת לחומר שנאסף ונעשה גמיש.

נלחץ ונגלגל, ניצור רצועות ארוכות וננסה לסלסל אותן. אפשר ליצור שביל ישר, שביל מתפתל או סליל שמזכיר קונכייה. נשאיר מקום גם למעיכה, לפירוק ולהתחלה מחדש.

נוכל להוסיף מעט שמן לפיסת בצק אחת, להשוות במגע ולבדוק מה השתנה. אין צורך שכל הילדימות ייצרו שבלול.

הדגש הפדגוגי: תיאום בין הידיים, גלגול, ויסות כוח והיכרות עם השינוי שנוצר בעקבות הפעולה.

חימר ונוצות | חוזרות ומעמיקות

מה צריך? גושי חימר, מעט מים ונוצות יצירה נקיות וגדולות.

מה נעשה? נחזור למפגש מהשבוע הקודם. נעביר נוצה על החימר, נלחץ, ננעץ בעדינות ונוציא. ננסה למשוך קו קצר ולאחריו קו ארוך, ונראה מה נשאר בחומר.

נוסיף מעט מים לאזור אחד ונרגיש כיצד המגע וההתנגדות משתנים. נאפשר לילדימות לחזור לפעולות שכבר הכירו ולהציע ניסיונות משלהן.

הדגש הפדגוגי: העמקה מתוך חזרתיות, התאמת עוצמת המגע והתבוננות בעקבות הפעולה.

עלי הסתיו שלנו | מציירות ומדביקות 🍂

מה צריך? דפי בריסטול בגווני צהוב, כתום וחום, מדבקות עלים, מדבקות עגולות בצבעי הסתיו וצבעי שעווה בגווני הסתיו.

מה נעשה? הצוות יקרע את הבריסטולים באופן חופשי לפיסות נייר, בצורות ובגדלים שונים. נגיש אותן לילדימות כבסיס לעלי הסתיו שלנו.

כל ילד.ה יבחרו פיסה ויקשטו אותה בציור ובמדבקות. נעודד בחירה וקילוף עצמאיים, ונאפשר להשאיר סימנים, להדביק ולחזור ולהוסיף בקצב האישי.

נצרף את העלים ללוח. כל עלה יישא את הבחירות והסימנים של מי שיצרו אותו, ויחד ייווצר לוח סתווי שבו כל עלה מיוחד במינו.

הדגש הפדגוגי: ביטוי אישי, תיאום בין הידיים, קילוף והדבקה ותחושת שייכות למרחב המשותף.

🟢 בעקבות הסיפורים | נחליאלי ושבלול

נפתח דרך הסיפור של **"נחליאלי קטן"**, לפני שנצרף את המנגינה. נתאר את ההתרחשות ונמחיש בגוף צעדים זריזים, עצירה ומבט סביב.

ציף וצוף - רינת הופר
אליעזר והגזר + המחשה של הילדימות
חברותינו יפות הכנפיים
ברלה ברלה צא החוצה

נשמור גם על סיפור או שיר ציפורים שהילדימות אהבו בשבוע שעבר. המוכר ילווה את התוכן החדש ויאפשר השתתפות בטוחה.

🔵 בעקבות השירים והתנועה | מקשיבות לקצב

"נחליאלי קטן"

נכיר את "נחליאלי קטן" בביצוע יפה ירקוני, לאחר שסיפרנו והמחַשנו את המתרחש.

ננוע בצעדים קטנים וזריזים, ונשלב עצירות בהתאם למשחק שנבנה עם הקבוצה. המחנכת תדגים ותשמור על מרחב פנוי.

"חלזון" | אראלה בורנשטיין

נשתמש בשיר "חלזון" להעמקה בתנועה אטית ומהירה. נתנסה בשינוי הקצב ונחזור לאותן תנועות כדי לאפשר היכרות וציפייה.

"טוק טוק טוק, צא חילזון" | גלי חי

נצרף את "טוק טוק טוק, צא חילזון" למשחק בגוף ובדמיון: נתכנס, נקיש בעדינות על כף היד ונציץ החוצה.

נמשיך גם עם שיר מוכר מהשבוע הקודם. נבחר מעט שירים ונחזור עליהם לאורך השבוע.

🦅 תנועחיה | שיר הנשר

נסיים את המפגש עם **Ronit Peled רונית פלד - הנשר** והכוריאוגרפיה המלווה אותו. נפרוש כנפיים ונצטרף לתנועה, כל אחת ואחד בקצב שלהם.

נחזור על השיר כדי לאפשר לילדימות להכיר את רצף התנועות, לצפות את התנועה הבאה ולהצטרף בהדרגה בביטחון ובהנאה.

בוקר אור (עורו, קומו ציפורי שיר) - זְמִרָשֶׁת

🟣 פעילות קבוצתית | משחקות בקצב

נחליאלי ושבלול

נזמין קבוצה קטנה למשחק עם שני סימנים ברורים: תוף לתנועה זריזה ופעמון לתנועה איטית למשל...

בתחילה נדגים כל סימן בנפרד ונאפשר להתנסות. בהמשך נעבור ביניהם: צעדים זריזים, האטה, עצירה ויציאה מחודשת.

נלווה את מה שקורה: "שמעת את הפעמון והאטת", "ראית שחברה לפנייך ועצרת".

הדגש הפדגוגי: קשב לסימן, התאמת התנועה, ויסות מהירות והתמצאות במרחב משותף.

🧦 גרביים | סלסלה אחת, הרבה אפשרויות למשחק

הגרביים ייכנסו השבוע לגן כחומר למשחק ולחקר. יש בהן פתח שאפשר לגלות, בד שאפשר למתוח, מקום להכניס לתוכו דברים ואפשרות לשנות צורה.

סלסלת הגרביים יכולה ללוות אותנו בחודשים הקרובים, במשחק מובנה בקבוצה קטנה וגם במשחק חופשי מלווה. בכל פעם נוכל לחזור להצעה מוכרת או להוסיף אפשרות אחת, בהתאם לעניין וליכולת של הילדימות.

המטרה היא גם להקל עליכן, הצוות. סלסלה זמינה של חומר מוכר מאפשרת לפתוח משחק עשיר בהכנה פשוטה, להכניס עניין ולפתח לאורך הזמן את מה שהילדימות כבר מכירות.

מה אפשר לעשות עם גרביים?

- **למשש ולמתוח:** להרגיש גרב עבה ודקה, למצוא את הפתח, להרחיב ולשחרר.
- **להכניס ולהוציא:** להכניס פונפונים גדולים ומתאימים לקבוצה, למשש אותם דרך הבד, לדחוף בעדינות לאורך הגרב ולגלות איך מוציאים בחזרה.
- **להכין משהו רך ופלאי:** למלא גרב בפונפונים ולראות כיצד היא מתנפחת ומשנה צורה. המחנכת תסגור את הפתח היטב, ונוכל ללחוץ, לחבק, לגלגל ולדמיין יחד למה הפכה.
- **לגלגל ולכוון:** לגלגל גרב לכדור, לגלגל לחברה או לנסות לקלוע לסל.
- **לחפש ולמיין:** למצוא זוג, להתאים לפי צבע ודוגמה או לאסוף גרביים גדולות וקטנות.
- **להחביא ולגלות:** להכניס חפץ מתאים, למשש מבחוץ ולנסות לגלות מה מסתתר.
- **לכבס ולתלות:** לשטוף, לסחוט ולתלות בעזרת אטבים, ובהמשך לאסוף ולמצוא שוב את הזוגות.

נגיש בכל פעם מעט חומרים והזמנה ברורה, ונשאיר מקום ליוזמות של הילדימות. פעולה שחוזרת על עצמה יכולה להפוך למשחק שלם אם ניתן לה זמן.

דרך המשחק נתרגל אחיזה, משיכה, תיאום בין הידיים, מילוי וריקון, התאמה ושיח עם חברות וחברים. ההיכרות הנעימה עם הגרב ועם הפעולות שלה תוכל לתמוך בהמשך גם בהשתתפות בגריבה בזמן ההתארגנות.

לצוות | מהמשחק אל הגריבה

גריבת גרביים דורשת רצף של פעולות: למצוא את הפתח, להרחיב, לכוון את כף הרגל ולמשוך. המשחק מאפשר להכיר חלקים מהרצף בזמן פנוי ונעים.

בזמן ההתארגנות נחבר למוכר ונאפשר השתתפות קטנה לפי היכולת. המחנכת יכולה להרחיב את הפתח או להתחיל את הגריבה, והילד.ה ישלימו משיכה. נתאים את העזרה גם לעייפות ולפניות באותו רגע.

🟤 על הדרך | הקצב שלנו ביומיום

🥕 הירקות ממשיכים איתנו

נחזור לסלסלת הירקות המוכרים. נתבונן בירק שלם ובירק חתוך, ונציע טעימה בתיאום עם המטבח ובמרקם המותאם לאכילה.

ניתן מילים להבדלים: קשה ורך, חלק ומחוספס, קראנצ'י ושקט. נשמור על החיבור בין מה שחקרנו לבין מה שמוגש בארוחה.

💧 מפשילות שרוולים | חלק מטקס המפגש עם מים

הפשלת השרוולים תהפוך לחלק קבוע מטקס שטיפת הידיים וההתארגנות למשחק במים.

לפני פתיחת הברז או המגע במים נעצור ונתבונן: "עם אילו שרוולים באתי היום, ארוכים או קצרים? איפה השרוול שלי מסתיים? מה נעשה כדי שלא יירטב?"

נמצא את קצה השרוול, נאחז ונמשוך כלפי מעלה, יד אחת ואז השנייה. נאפשר לילדימות לנסות ונציע עזרה ממוקדת לפי הצורך.

נחזור על אותו רצף בכל מפגש עם מים: **מתבוננות, מפשילות ורק אז מתחילות.** כך הפעולה תהפוך בהדרגה להרגל מוכר שהילדימות שותפות לו ויוזמות בעצמן.

👣 איפה רצות ואיפה הולכות?

נחבר את משחקי הקצב למרחבי הגן. בחצר הפנויה אפשר לרוץ; ליד שולחן, במעבר צפוף ובשירותים נלך. נלווה בזמן אמת ונעזור להתאים את התנועה למצב.

🌬️ הרוח בחצר

נמשיך להתבונן במטפחות, בעלים ובענפים. האם יש היום תנועה? האם היא עדינה או חזקה? נרגיש ונראה לפני שניתן לה שם.

🐌 מפגש עם שבלול

אם נפגוש שבלול בחצר, נתבונן בו במקום שבו נמצא ונאפשר זמן לראות את תנועתו. אם לא נפגוש, נמשיך דרך הסיפור והדמיון.

🎶 סלסלת גרביים

נשאיר סלסלה זמינה למשחק מלווה ולחזרה על פעולות שהכרנו. נתבונן במה שהילדימות יוזמות ונרחיב משם.

⚫ שאלות לצוות

- מה עוזר לילדימות להאט ולעבור מתנועה לעצירה?
- מתי אנחנו מזרזות פעולה שאפשר לתת לה עוד רגע?
- בגריבת גרביים, איזה חלק הילד.ה כבר יכולים לעשות, ואיזו עזרה תאפשר זאת?
- מה מההתנסות הקודמת בחומר חוזר השבוע בצורה עצמאית יותר?

👀 הצצה לשבוע הבא

עם הרוח הגשם והסתיו נתחיל להתכונן לחג החנוכה.